

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Sveta o ohranjanju ribolovnih virov s tehničnimi ukrepi

COM(2008) 324 konč. – 2008/0112(CNS)

(2009/C 218/09)

Svet je 16. julija 2008 sklenil, da v skladu s členom 37 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

„Predlog uredbe Sveta o ohranjanju ribolovnih virov s tehničnimi ukrepi“

Strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 28. januarja 2009. Poročevalec je bil g. SARRÓ IPARRAGUIRRE.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 451. plenarnem zasedanju 25. in 26. februarja 2009 (seja z dne 25. februarja) s 170 glasovi za, 1 glasom proti in 4 vzdržanimi glasovi.

1. Sklepi

1.1 Odbor meni, da je poenostavitev, ki jo prinaša obravnavani predlog uredbe, potrebna. Vseeno pa poudarja, da ne gre zgolj za poenostavitev, temveč da Komisija zaradi uskladitve uvaja spremembe veljavnih tehničnih ukrepov.

1.2 EESO ocenjuje, da načrtovana uskladitev zahteva nujne spremembe nekaterih tehničnih ukrepov, zato je treba pred tem pripraviti tako biološke kot družbenoekonomske znanstvene ocene.

1.3 EESO ugotavlja, da zaradi zelo tehnične narave ukrepov, ki jih predvideva predlog uredbe, ne more sprejeti stališča o predlogih za spremembe, dokler ne bodo pripravljene omenjene ocene. Meni tudi, da mora učinkovitost novih tehničnih ukrepov najprej na krovu in v ribolovnem območju preskusiti ribiška stroka.

1.4 EESO meni, da je treba vse tehnične ukrepe vključiti v okvir obravnavane uredbe Sveta, s čimer bi se izognili njihovega morebitnemu poznejšemu vključevanju v uredbo Komisije.

1.5 EESO v celoti podpira predlog za redno ocenjevanje učinkovitosti tehničnih ukrepov, ki ga predvideva Komisija.

2. Uvod

2.1 Namen predloga je poenostaviti in regionalizirati sedanji ureditveni okvir za ohranjanje ribolovnih virov s tehničnimi ukrepi.

2.2 Poenostavitev pomeni nadomestitev Uredbe Sveta št. 850/98 in Uredbe Sveta 2549/2000 s predlagano uredbo.

2.2.1 Uredba Sveta (ES) št. 850/98 z dne 30. marca 1998 določa ukrepe za ohranjanje ribolovnih virov s tehničnimi ukrepi za varovanje nedoraslih morskih organizmov.

2.2.2 Uredba Sveta (ES) št. 2549/2000 z dne 17. novembra 2000 določa dodatne tehnične ukrepe za obnovitev staleža trsk v Irskem morju.

2.2.3 Poleg tega predlog vpliva še na naslednjih pet drugih uredb: št. 2056/2001, št. 254/2002, št. 494/2002, št. 2015/2006 in št. 40/2008, najbrž pa tudi na Prilogo III letne uredbe o celotnem dovoljenem letnem ulovu in kvotah.

2.3 Nov predlog uredbe Sveta, ki ga je predstavila Komisija, je odziv na:

2.3.1 pobudo, ki jo je junija 2004 dal Svet Komisiji za revizijo tehničnih ukrepov za ohranjanje ribolovnih virov v Atlantiku in Severnem morju, da bi jih poenostavili in upoštevali določene regionalne značilnosti, in

2.3.2 akcijski načrt Komisije za poenostavitev predpisov Skupnosti, ki ga je Svet sprejel aprila 2006, v skladu s katerim bi bilo treba vse tehnične ukrepe, zajete v različnih uredbah, vključno z letno uredbo o možnostih ribolova in načrtih za obnovitev nekaterih staležev, združiti v eni uredbi.

2.4 Zato predlog uredbe Sveta, ki ga predstavlja Komisija, določa tehnične ukrepe, ki se uporabljajo v območjih severno-vzhodnega Atlantika, vzhodnega srednjega Atlantika in v vodah ob obalah francoskih departmajev Gvajana, Martinik, Guadeloupe in Reunion, ki spadajo pod suverenost ali izključno jurisdikcijo Francije. Ta predlog uredbe izključuje tehnične ukrepe, ki se uporabljajo v Baltskem in Sredozemskem morju, saj te za Baltsko morje določa Uredba Sveta (ES) št. 2187/2005 za Sredozemsko pa Uredba Sveta (ES) št. 1967/2006.

2.5 Predlog uredbe Sveta se nanaša na komercialno in rekreacijsko ribištvo, obdržanje ulova na krovu, pretovarjanje in iztovarjanje ribolovnih virov v vseh vodah Skupnosti in v mednarodnih vodah različnih ribolovnih območij Atlantskega oceana, kjer te dejavnosti opravljajo ribiške ladje Skupnosti in držav članic, brez poseganja v primarno odgovornost države, pod katere zastavo pluje.

2.6 Področje uporabe uredbe zajema tudi skladiščenje, prodajo in razstavljanje ali ponujanje v prodajo ribiških proizvodov, ujetih na navedenih ribolovnih območjih, ter uvoz ribiških proizvodov, ki jih v katerem koli drugem območju ujamejo ribiška plovila tretjih držav, ki ne izpolnjujejo pogojev glede najmanjše velikosti za iztovarjanje živih vodnih virov, ki jih določa predlog uredbe Sveta.

2.7 Predlog uredbe poleg tehničnih ukrepov za ohranjanje ribolovnih virov, ki jih predvideva Uredba (ES) št. 850/98, vključuje vse načrte za obnovitev in gospodarjenje ter dolgoročne načrte glede ribolovnih virov, ki so pomembni za Skupnost, pri čemer gre za večino vrst trske v vodah Skupnosti, dva staleža osliča, škampov in morskega lista ter staleža morske plošče in lista v Severnem morju. S temi načrti so bili spremenjeni ali dopolnjeni pogoji iz Uredbe (ES) št. 850/98.

3. Splošne ugotovitve

3.1 EESO ugotavlja, da je ta predlog uredbe izrazito tehnične narave. Poenostavitev je potrebna in je v skladu z ukrepi, ki jih je odobril Odbor v mnenju o akcijskem načrtu za poenostavitev zakonodaje Skupnosti. Kljub temu ne gre zgolj za poenostavitev, temveč Komisija že uvaja spremembe sedanjih predpisov zaradi uskladitve in predvideva upoštevanje regionalnih razlik, saj uvaja posebne določbe za vsako „območje regionalnega svetovalnega sveta“. Ta regionalizacija bo zahtevala tudi spremembe sedanjih predpisov.

3.2 Komisija predvideva, da bo ta predlog uredbe opredelil skupna vodilna načela za vsa ribolovna območja in da bodo razne naknadne uredbe Komisije po postopku komitologije urejale povsem tehnične vidike regionalnega značaja.

3.3 Odbor ugotavlja, da – kljub potrebi po opredelitvi tehničnih ukrepov, ki upoštevajo posebnosti različnih regij EU – izbrani pristop ni najprimernejši, in meni, da bi bilo bolje vse ukrepe zajeti v predlagano uredbo Sveta kot pa jih pozneje vključevati v uredbe Komisije.

3.4 EESO meni, da bi bili tehnični ukrepi tako bolje prilagojeni okviru nove skupne ribiške politike, sprejete leta 2002,

zlasti regionalnim svetovalnim svetom, ki so bili odobreni s sklepom Sveta z dne 19. julija 2004, ter vključevanju okoljevarstvene problematike, kot je zaščita morskih habitatov ter zmanjševanje zavrzkov, saj se vsi ti ukrepi v vsaki od regij izvajajo na poseben način, ki ustreza določenemu regionalnemu svetovalnemu svetu.

3.5 Odbor meni, da mora v izogib napakam, ki so se pojavile v preteklosti, učinkovitost novih tehničnih ukrepov pred njihovim sprejetjem najprej preskusiti ribiška stroka na krovu in v ribolovnem območju.

3.6 EESO meni, da bi predlog uredbe moral imeti prilogo z grafiki, ki bi olajšala razumevanje zapletenega besedila in predlaganih tehničnih ukrepov.

4. Posebne ugotovitve

4.1 Sedanji predlog uredbe vključuje tehnične ukrepe za doseganje širokega spektra ciljev, med katerimi je ključna zaščita nedoraslih rib, v glavnem z omejevanjem njihovega ulova s pomočjo večje selektivnosti ribolovne opreme ali določanjem nekaterih zaprtih lovopustov/območij. Drugi ukrepi so namenjeni zaščiti nekaterih vrst ali ekosistemov z omejevanjem ribolovnega napora, na primer s sprejetjem zapor, velik sklop ukrepov pa je namenjen zmanjšanju zavrzkov.

4.2 Poleg opredelitve področja uporabe predlog vključuje vse določbe o najmanjši velikosti za iztovarjanje vseh vrst živih vodnih virov. Glede področja uporabe in vključitve uvoza bi EESO želel, da se pojasni, kaj se zgodi, če so minimalne zakonite velikosti uvoženih proizvodov manjše od tistih, ki so predpisane v EU. Po mnenju Odbora bi bilo logično, da se v EU ne sme tržiti ribiških proizvodov iz tretjih držav, ki so manjši od predpisane velikosti v Skupnosti.

4.3 Ribolovna orodja so podrobno naštetá in za vsako so določene najmanjše velikosti za mrežo in vrečo, največjo globino, na kateri se lahko uporabljajo, ter prepoved uporabe vreč, ki nimajo določenih velikosti in oblik, to so tiste, katerih število enako velikih oces mreže okoli vsakega oboda vreče narašča od sprednjega proti zadnjemu delu, in tiste, ki niso izdelane iz dovoljenih materialov ali nimajo dovoljene debeline.

4.4 Odbor meni, da je poenostavitev, ki jo predlaga Evropska komisija, ustrezna in potrebna. Kljub temu pa EESO ocenjuje, da je treba pred načrtovanim poskusom uskladitve, ki zahteva spremembe nekaterih tehničnih ukrepov, pripraviti tako biološke kot družbenoekonomske znanstvene ocene.

4.5 V tem smislu EESO ugotavlja, da zaradi skrajno tehnične narave ukrepov, ki jih predvideva predlog uredbe, ne more sprejeti stališča o predlogih za spremembe, dokler ne bodo pripravljene omenjene ocene.

4.6 Ujetih živih vodnih virov, katerih velikost je manjša od predpisane, se ne sme zadrževati na krovu ali pretovarjati, iztovarjati, prevažati, skladiščiti, prodajati, razstavljeni ali ponuditi v prodajo, temveč jih je treba nemudoma vrniti v morje. EESO opozarja Evropsko komisijo na učinek, ki bi ga ta določba lahko imela na zavržke. Protislovno se zdi, da se skuša po eni strani prepovedati zavržke, po drugi pa se prepoveduje ohranjanje določenega ulova na krovu.

4.7 Glede pravila ene mreže EESO izraža zaskrbljenost zaradi njegovih morebitnih učinkov. Komisija bi morala upoštevati, da se bodo ribiči pri ribolovu različnih vrst, kjer je treba uporabljati več kot eno oko mreže, pogosteje kot zdaj vračali v pristanišče, da bi zamenjali ribolovno orodje, kar bo pomenilo dodatne obratovalne stroške, ki bodo vplivali na že tako uborno donosnost plovil.

4.8 Predlog uredbe Sveta določa, da kadar količina podmernih ujetih rib presega 10 % skupne količine ulova pri katerem koli izvleku, se plovilo pred nadaljevanjem ribolova premakne za vsaj pet do vsaj deset navtičnih milj od položaja prejšnjega izvleka, odvisno od dovoljene velikosti očesa mreže za ciljne vrste, v času vsake naslednje vleke pa mora ohraniti razdaljo najmanj pet ali najmanj deset navtičnih milj od položaja prejšnje vleke.

4.9 Odbor izraža zaskrbljenost zaradi tega ukrepa, saj ga Komisija posplošuje in ne upošteva posebnosti različnih območij in ribištev, zaradi česar se lahko pojavijo primeri pravne negotovosti, zlasti kadar ni natančno določeno, ali gre za ulov, osredotočen na določeno vrsto, ali za prilov. EESO meni, da bi uvedba druge vrste ukrepov, kot so prostorsko-časovne omejitve, lahko imele boljše učinke od predlaganih ukrepov.

4.10 Predvsem zaradi zaščite okolja so prepovedani ulov, obdržanje ulova na krovu, pretovarjanje in iztovarjanje, prodaja,

razstava ali ponujanje v prodajo morskih organizmov, ujetih z metodami, ki vključujejo načine, ki zajemajo uporabo razstreliv, strupenih snovi ali snovi za omamljanje ter električnega toka. Prav tako je prepovedano izvajanje kakršne koli fizične ali kemične predelave rib za izdelavo ribje moke ali ribjega olja na krovu ribiškega plovila ter pretovarjanje ulova rib v takšne namene.

4.11 EESO je zadovoljen zaradi uvedbe takšnih ukrepov za zaščito okolja, ki so plod izvajanja nove skupne ribiške politike iz leta 2002, ter Komisijo poziva, naj poskrbi za njihovo dosledno izvajanje na vseh ribiških plovilih Skupnosti.

4.12 Odbor se strinja s postopki, ki jih Komisija načrtuje za odobritev nujnih ohranjevalnih ukrepov, ki so jih sprejele države članice in ki veljajo za vsa ribiška plovila Skupnosti ali ukrepov, ki veljajo samo za ribiška plovila, ki plujejo pod njihovo zastavo. Vendar pa bi bilo treba – da bi se izognili možnim zlorabam določenih držav članic – neodvisnim akterjem ali organom omogočiti, da preverijo, ali so ukrepi ustrezni in potrebni.

4.13 EESO tudi meni, da je primerno, da države članice in/ali regionalni svetovalni sveti lahko Komisiji predložijo predloge za zadeve, ki se nanašajo na določitev načrtov za zmanjšanje ali odpravo zavržkov v morje in izboljšanje selektivnosti ribolovnih orodij.

4.14 Odbor se strinja tudi s tem, da predlog uredbe Sveta iz področja uporabe izključuje ribiške dejavnosti, ki se opravljajo zgolj za znanstvene namene, vedno pa jih mora dovoliti država članica, pod katere zastavo plujejo plovila. Vendar pa Odbor meni, da pri opravljanju ribiških dejavnosti za znanstvene raziskave ni treba jemati na krov opazovalca obalne države članice.

4.15 Na koncu je uvedeno še ocenjevanje učinkovitosti tehničnih ukrepov, ki ga prej ni bilo, ga pa EESO v celoti podpira. Ocenjevanje bo potekalo vsakih pet let in na podlagi podatkov iz tega dokumenta bo Komisija predlagala Svetu vse spremembe, za katere bi se izkazalo, da so potrebne.

V Bruslju, 25. februarja 2009

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Mario SEPI